

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/308/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1417213558
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Bolebruch
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1417213558.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Bolebrucha a sudcov Mgr. Patricie Skotnickej a JUDr. Alexandry Hanusovej v spore žalobcu: O. R. A., A..P..U., T.: XX XXX XXX, O. XX, K., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., IČO: 47 233 516, Kubániho 16, Bratislava, proti žalovanému: B. B., K. - L., U. J. A. X.XXX,XX N. A. O., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 17.04.2018, č.k. 8Csp/69/2017-39, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o náhrade trov konania potvrdzuje.

Žalovanému nepriznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.134,10 eura spolu s 5,05 % úrokom z omeškania ročne od 27.04.2015 do zaplatenia, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 48,48 % (výrok III.).

2. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca sa žalobou doručenu konajúcemu súdu dňa 14.11.2017 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 1.527,58 eura na tom skutkovom základe, že so žalovaným uzavrel dňa 16.10.2014 zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXX (ďalej len „zmluva o revolvingu“), na základe ktorej poskytol žalovanému úver v sume 1.200 eur. Žalovaný sa zaviazal vrátiť žalobcovi poskytnutý úver spolu s úrokom v 42 mesačných splátkach, po á 37,94 eura, v termínoch splatnosti podľa splátkového kalendára, dohodnutého v zmluve. Žalovaný sa dostal do omeškania so splácaním úveru a keďže bol v poradí s druhou splátkou v omeškaní viac ako tri mesiace, žalobca pristúpil dňa 26.04.2015 k zosplateniu úveru. Žalovaná suma predstavovala potom nesplatenú sumu úveru a úroku, od ktorej žalobca odpočítal sumu 65,90 eura uhradenú celkovo žalovaným.

3. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie a zistil, že zmluvné strany uzavreli dňa 16.10.2014 zmluvu o revolvingu, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver v sume 1.200 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť v 42 mesačných splátkach, po á 37,94 eura, pri ročnej úrokovej sadzbe úveru 18,07 %, priemernej RPMN 44,06 %, predpokladanej RPMN 26,16 % a ročnej úrokovej sadzbe úrokov z omeškania vo výške 5,05 %. Celková čiastka úveru, ktorú sa žalovaný zaviazal splatiť žalobcovi predstavovala sumu 1.713,48 eura. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o revolvingu boli Zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti žalobcu (ďalej len „zmluvné dojednania“). Žalobca upozornil žalovaného v oznámení o zosplatení zo dňa 16.03.2015 na zosplatenie úveru v prípade pretrvávajúceho omeškania o viac ako tri mesiace a nezaplatenia omeškaných splátok do 15 dní odo dňa doručenia výzvy.

4. Po takto vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie ustálil, že žalobca a žalovaný platne uzatvorili zmluvu o revolvingovom úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver v sume 1.200 eur a žalovaný sa zaviazal poskytnuté prostriedky splatiť postupne v 42 splátkach po á 37,94 eura. Úverovú zmluvu konajúci súd posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú v zmysle § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), keď žalobca mal pri uzatváraní a plnení zmluvy postavenie dodávateľa (§ 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka) a žalovaný vystupoval ako spotrebiteľ (§ 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka). Súd prvej inštancie vyhodnotil zmluvu o revolvingu za formulárovú, vopred pripravenú, bez možnosti žalovaného meniť jej obsah a text, na ktorú aplikoval nielen ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce spotrebiteľské zmluvy, ale i ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“). Súd prvej inštancie sa následne zaoberal tým, či zmluva o revolvingu obsahuje všetky podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. a zistil, že zmluva v rozpore s ustanovením § 9 ods. 2 písm. f) citovaného zákona neobsahuje dobu trvania zmluvy, ani termín konečnej splatnosti úveru, ktoré údaje museli byť podľa mienky konajúceho súdu uvedené konkrétnym dátumom. Pokiaľ žalobca založil do spisu listinu s názvom Oznamenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, v ktorej sa označený údaj týkajúci sa splatnosti poslednej splátky úveru nachádzal, súd prvej inštancie konštatoval, že táto listina nebola súčasťou úveru, nebola oboma zmluvnými stranami podpísaná, a preto údaje v nej uvedené nemožno považovať za údaje samotnej zmluvy. Pokiaľ zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala zákonom požadovanú náležitosť, považoval sa poskytnutý úver v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. za bezúročný a bez poplatkov; žalobca mal v takom prípade právo len na vrátenie skutočne poskytnutého plnenia, t.j. poskytnutého úveru bez dohodnutých úrokov z úveru a akýchkoľvek poplatkov súvisiacich s úverom. Vzhľadom na to, že v konaní nebolo sporné že žalobca poskytol žalovanému úver v sume 1.200 eur a žalovaný uhradil len sumu 65,90 eura, žalovanému vznikla povinnosť vrátiť žalobcovi sumu 1.134,40 eura spolu s úrokmi z omeškania v zmysle § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, vo výške 5,05 % ročne počnúc nasledujúcim dňom po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru; v prevyšujúcej časti (o zaplatenie 393,48 eura s príslušenstvom) konajúci súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), tak, že žalobcovi, ktorému ako v prevažnej časti úspešnej strane vznikol nárok na náhradu trov konania, priznal náhradu trov konania v rozsahu 48,48 %, nakoľko jeho žalobu o zaplatenie sumy 1.527,58 eura s príslušenstvom zamietol v časti zaplatenia sumy 393,48 eura.

6. Proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca a navrhol ho zmeniť tak, že odvolací súd zaviazá žalovaného na zaplatenie i zvyšných nárokov z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p. Dôvodil, že súd prvej inštancie zamietol časť žaloby dospejúc k záveru, že zmluva o revolvingu neobsahovala údaj o termíne konečnej splatnosti a dobe trvania zmluvy, v dôsledku čoho vyhodnotil poskytnutý úver za bezúročný. Žalobca poukázal na to, že zmluva o revolvingu pozostávala nielen z ustanovení nachádzajúcich sa na listine označenej ako žiadosť o poskytnutie spotrebiteľského úveru revolvingového typu, ale aj zo zmluvných dojednaní, ktoré v zmysle článku 13 zmluvy tvorili neoddeliteľnú súčasť zmluvy a z prílohy, tvoriacej rovnako súčasť zmluvy. Z ustanovenia článku 4, bod 4.5 zmluvných dojednaní vyplýva, že deň splatnosti poslednej splátky úveru podľa splátkového kalendára je dňom konečnej splatnosti úveru. Termín konečnej splatnosti úveru pritom nie je potrebné uvádzať presným dátumom, nakoľko v takom prípade by zákonodarca použil slovné spojenie „dátum“. V tomto smere poukázal žalobca i na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ (ďalej len „SDEÚ“) vo veci C-42/15, podľa ktorého Súdny dvor uviedol, že nie je potrebné, aby zmluva uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy splátok. Preto postačuje také uvedenie údajov, ktoré termín konečnej splatnosti umožňujú identifikovať na základe v zmluve uvedených údajov. Podľa mienky žalobcu bol v zmluve o revolvingu uvedený údaj o termíne konečnej splatnosti úveru viacerými spôsobmi, a to určením podľa dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacoch a počtom mesačných splátok a tiež spôsobom vyplývajúcim z článku 4, bod 4.5 zmluvných dojednaní. Súd prvej inštancie preto založil svoje rozhodnutie na nesprávnych skutkových zisteniach, ktoré následne viedli k nesprávnemu právnemu

posúdeniu bezúročnosti úveru. V tomto smere žalobca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 3Cdo 146/2017 o potrebe eurokonformného výkladu a interpretácii unijného práva.

7. Žalobca v ďalšom uviedol, že SDEÚ v označenom rozhodnutí vo veci C-42/15 vyslovil, že v prípade, ak zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES zo dňa 23.04.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere táto sa bude považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov, iba pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Vzhľadom na uvedené mal za to, že aj keby určitá náležitosť v zmluve o revolvingu absentovala, neznamená to, že úver sa bude automaticky považovať za bezúročný; muselo by ísť o takú náležitosť, ktorej neuvedenie je spôsobilé objektívne spochybniť rozsah záväzku spotrebiteľa. Rozsah záväzku spotrebiteľa pritom definujú ukazovatele ako celková čiastka, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť, hodnota RPMN, výška úveru a podobne. Žalobca zároveň doplnil, že zo zmluvy o revolvingu, konkrétne z článku 9, bod 9.1 zmluvných dojednaní, vyplýva, že sa zmluva uzatvára na dobu neurčitú.

8. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

9. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 C.s.p.), ktoré podľa obsahu smerovalo len do zamietajúceho výroku rozsudku súdu prvej inštancie, preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je. Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil dňa 19.12.2019 (§ 378 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.).

10. Vzhľadom na to, že sa odvolací súd stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, konštatuje v zmysle § 387 ods. 2 C.s.p. správnosť jeho dôvodov.

11. Je nepochybné, že strany sporu uzatvorili dňa 16.10.2014 zmluvu o revolvingu, ktorá spĺňa všetky znaky zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 1 ods. 2 v spojení s § 2 písm. a), písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z., keďže žalobca poskytol žalovanému úver v rámci svojho podnikania a žalovaný pri uzatváraní zmluvy nekonal v rámci podnikateľskej činnosti. Vzhľadom na spotrebiteľskú povahu uzavretej zmluvy, ktorej predmetom je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov vo forme úveru poskytnutého spotrebiteľovi, právny vzťah zmluvných strán sa nepochybné spravuje zákonom č. 129/2010 Z.z.; v takom prípade je nevyhnutné, aby zmluva spĺňala zákonom predpísané náležitosti uvedené v § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z.z., ktoré regulujú formálnu i obsahovú stránku zmluvy. Pritom nedodržanie kľúčových náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je sankcionované podľa § 11 zákona č. 129/2010 Z.z. vyhodnotením úveru za bezúročný a bez poplatkov.

12. Žalobca v podanom odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie úveru ako úveru bezúročného a bez poplatkov z dôvodu, že v zmluve o revolvingu absentovala náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z., konkrétne uvedenie doby trvania zmluvy a termínu konečnej splatnosti. Odvolací súd sa s názorom súdu prvej inštancie stotožnil.

13. Vychádzajúc z obsahu zmluvy o revolvingu je zrejmé, že vyššie označená náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. sa v nej skutočne nenachádza; termín konečnej splatnosti úveru nemožno pritom určiť ani na základe ostatných údajov uvedených v zmluve, keďže v zmluve je uvedený len počet splátok (42), periodicita splácania (mesačne) a úplne v nej absentuje uvedenie dátumu splatnosti prvej splátky. Vzhľadom na to, že zo zmluvy nie je zrejmý dátum počiatku povinnosti žalovaného splácať úver, nie je možné určiť ani konečnú splatnosť úveru.

14. Odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou žalobcu, že pre údaj o termíne konečnej splatnosti úveru je postačujúce uvedenie dňa splatnosti poslednej splátky úveru, podľa posledného splátkového kalendára (ktorý údaj sa v zmluve o revolvingu nenachádza - pozn. odvolacieho súdu). Má za to, že v ustanovení § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. sa jednoznačne hovorí o údají týkajúcom sa doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a o termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, pričom ide o údaj rozdielny od termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, pretože tento údaj sa ako v poradí ďalšia náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere nachádza v § 9 ods. 2 písm. k) zákona

č. 129/2010 Z.z.; z pohľadu zákona ide teda o dva rozdielne údaje, ktoré nemožno stotožňovať, pretože zákon ich špecifikuje rozdielne a uvádza v dvoch rozdielnych zákonných ustanoveniach (§ 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z., ak ide o termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a § 9 ods. 2 písm. k) citovaného zákona, ktorý pojednáva o počte a termínoch splátok). Je pritom nepochybné, že predmetnú náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere nemožno vyvodzovať ani z údajov v Oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, nakoľko ako správne poznamenal súd prvej inštancie, predmetná listina nebola súčasťou zmluvy o revolvingu; ide iba o dodatočné a jednostranné oznámenie veriteľa zaslané žalovanému, ktoré žalovaný písomne neodsúhlasil. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. písomnú formu, čo vyžaduje, aby bola jej účastníkmi aj podpísaná. Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi však žalovaný nepodpísal, pričom v čase podpisovania zmluvy (29.09.2014) ani evidentne nemal o jeho obsahu vedomosť. Termín konečnej splatnosti úveru musel byť žalovanému ako spotrebiteľovi známy najneskôr v čase, kedy vstupoval do zmluvného vzťahu; v opačnom prípade by sa minulo účinku ustanovenie § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., ktorého cieľom bolo zabezpečiť, aby spotrebiteľ bol v potrebnom rozsahu informovaný o základných skutočnostiach týkajúcich sa zmluvného vzťahu už v čase jeho vzniku. Je pritom nepochybné, že údaj týkajúci sa termínu konečnej splatnosti úveru je rozhodným údajom pre určenie rozsahu záväzku žalovaného.

15. Pokiaľ sa žalobca v odvolaní argumentačne odvolával na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 22.02.2018, sp. zn. 3Cdo 146/2017, odvolací súd udáva, že uvedené rozhodnutie na daný prípad nedopadá. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v uvedenom rozhodnutí totiž zaoberal otázkou eurokonformného výkladu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z.

16. S poukazom na vyššie uvedené dospel odvolací súd k záveru, že žalobca v podanom odvolaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, ktorými by preukázal nesprávnosť rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku, resp. ktoré by boli spôsobilé privodiť jeho zmenu v napadnutej časti, a preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o náhrade trov konania ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

17. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovanému, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko mu žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

18. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).